

(можливості, які відкриваються) та при цьому мінімізувати пов'язані з ними негативні фактори (збитки, втрати). Ефективний процес виявлення і керування ризиками допомагає досягнути розумних компромісів між згаданими небезпеками та новими можливостями.

Список літератури:

1. Квасницька Р.С. Нейтралізація фінансових ризиків як безпосередньої загрози фінансовій безпеці банку [Електронний ресурс] / Р.С. Квасницька, І.М. Кордонець. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Квасницька Р.С. Управління ризиками як елемент забезпечення фінансової стійкості комерційного банку [Електронний ресурс] / Р.С. Квасницька, І.В. Хаврусь. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Лис І.М. Вдосконалення управління капіталізацією та ліквідністю банківської системи / І.М. Лис, В.В. Салтинський // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. пр. – Т. 14. – Суми : УАБС НБУ, 2005, ст. 47-49.
4. Річний звіт про діяльність банківського нагляду України у 2015р. – К.:НБУ.–230 с.
5. Національний банк України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
6. Управління ризиками банків : монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / [А.О. Єпіфанов, Т.А. Васильєва, С.М. Козьменко та ін.] / За ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т.А. Васильєвої. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – 283 с.
7. Функціонування Служби з управління ризиками у структурі рейтингового агентства “Кредит-рейтинг” [Електронний ресурс] / Агентство “Кредит-рейтинг” // Офіційний сайт агентства “Кредит-рейтинг”. – Режим доступу : <http://www.credit-rating.com.ua/AnalyticsNews.html>.

Журавльова Т.О.

кандидат економічних наук, професор
завідувач кафедри економіки та
модельовання ринкових відносин

Афанасенко Н.О.

студентка 3 СК, напряму підготовки
«Фінанси і кредит»

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

В умовах становлення і розвитку української держави винятково важливого значення набуває побудова ефективно діючої банківської системи, оскільки банки є рушійною силою економічного розвитку та ринкових перетворень. Зі створенням та розвитком банківської системи формується і ринок банківських продуктів, який сегментується на ринок активно-пасивних, перш за все кредитних, операцій і ринок банківських послуг. Ринок банківських послуг

охоплює широкий спектр послуг від розрахунково-касових до зберігання та перевезення цінностей, які не передбачають відчуження ресурсів банку і не несуть ризиків, притаманних банківським операціям.

Розвиток світової економіки характеризується значним розвитком сфери послуг в порівнянні з сферою виробництва. Аналогічні об'єктивні перетворення відбуваються і в банківському секторі, де спостерігається випереджаючий розвиток сфери банківських послуг порівняно з його операціями. Послуги почали приносити банкам значні доходи, які нерідко перевищують доходи від операцій. Частина послуг в діяльності українських банків теж неухильно зростає і вже забезпечує чверть їх доходів. Тому все більшого значення набуває вивчення банківських послуг як різновиду банківських продуктів, їх специфічної природи та місця в діяльності банків, механізму їх формування і розвитку.

У міру становлення банківської системи і формування ринку послуг окремі питання функціонування останнього привертають до себе все більшу увагу вітчизняних та зарубіжних дослідників банківської сфери. Серед вітчизняних економістів найбільше уваги ринку банківських послуг приділено в працях Дзюблока О.В., Жукова Є.Ф., Качаєва Ю.Д., Коробова Ю.І., Лаврушина О.І., Мороза А.М., Мируна М.І., Савлука М.І., Солдаткіна В., Усоскіна В.М., Уткіна Е.А.[5] Дослідженням ринку банківських послуг займались також відомі іноземні економісти: Валдес С., Гавальда К., Джозлін Р., Заутер В., Котлер Ф., Роуз П., Сондерс Дж., Стенлейк Дж., Стуфле Ж. та інші.

Разом з тим дослідження ринку банківських послуг у вітчизняній науковій думці знаходиться лише на початковій стадії, як і сам процес його розвитку. В літературі не сформувалось єдине трактування сутності банківської послуги, практично відсутні методики визначення собівартості та цін на банківські послуги, немає планів та прогнозів розвитку сфери банківських послуг на перспективу. На практиці це призводить до відсутності комплексних підходів в дослідженні ринку банківських послуг та в роботі комерційних банків. Розвиток цього ринку на сучасному етапі відбувається переважно за рахунок практичних наробок окремих банків без відповідних науково-методологічних узагальнень та обґрунтувань і законодавчого підкріплення, що негативно впливає на банківську систему в цілому. В умовах зменшення доходності багатьох банківських операцій, що пов'язано передусім зі зниженням облікової ставки Національного банку України, ставок по кредитах комерційних банків, нерозвиненості ринку цінних паперів і ринку міжбанківських кредитів тощо, банківські послуги можуть стати надійним, довгостроковим джерелом доходів українських банків.

Мета полягає в тому, щоб на основі аналізу чинних законодавчих і нормативних матеріалів, результатів теоретичних досліджень і практики банківської діяльності розвинути існуючі концептуальні підходи щодо становлення та механізму функціонування ринку банківських послуг та визначити основні напрямки його розвитку на найближчу перспективу.

Банківська послуга як об'єкт купівлі - продажу на ринку банківських послуг відрізняє його не тільки від класичного товарного ринку, але й від фінансового ринку.[1] На фінансовому ринку банки можуть як реалізовувати послуги своїм клієнтам, так і самостійно здійснювати фінансові операції, приймаючи на себе адекватні ризики. При цьому ринок банківських послуг створює спільні сегменти з фінансовими ринками (рис. 1).

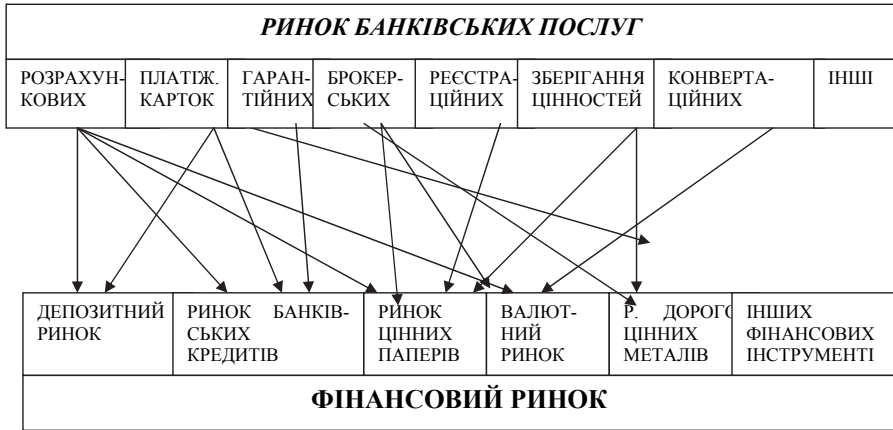

Рис. 1. Зв'язки ринку банківських послуг з сегментами фінансового ринку

Наведена схема свідчить про досить широкий асортимент банківських послуг, тісно пов'язаних з сегментами фінансового ринку. Окремі з них пов'язані з багатьма сегментами, а інші з одним - двома. Найширші зв'язки з фінансовим ринком має ринок розрахункових послуг - з депозитним ринком, з ринком банківських кредитів, ринком цінних паперів та іншими. Досить широкі зв'язки має і сегмент брокерських послуг: з ринком цінних паперів, з валютним ринком, з ринком дорогоцінних металів. А деякі мають зв'язки з одним сегментом: реєстраційних послуг - з ринком цінних паперів, гарантійних послуг - з ринком банківських кредитів тощо.

Коли банк продає послуги пов'язані з обслуговуванням товарних ринків (інкасація готівки, відкриття акредитиву, інкасо платіжних доручень тощо), то він не виходить на фінансовий ринок, створюючи відокремлений сегмент ринку банківських послуг. В процесі купівлі – продажу валюти, або цінних паперів для свого клієнта банк, як правило, виходить на фінансові ринки як посередник між своїм клієнтом і контрагентом з фінансового ринку. При цьому банк не приймає на себе будь-яких ризиків, крім операційних. Проте існують випадки, коли в процесі надання послуг банк вимушений виходити на фінансові, перш за все грошові ринки, від свого імені і приймати на себе додаткові ризики. Наприклад, якщо для здійснення платежу клієнта у банку не вистачає коштів на коррахунку, він купляє кошти на міжбанківському ринку, приймаючи на себе відповідні зобов'язання [2]. В іншому випадку, коли банк надає дилінгову послугу на валютному ринку, або ринку цінних паперів, він може приймати, або не приймати на себе ризик. Якщо банк не приймає на себе ризики, то його продукт стає класичною банківською послугою. Якщо в угоді з клієнтом записано, що банк погоджується згідно з угодою компенсувати повністю, або частково збитки, що можуть виникнути в результаті зміни курсу валют чи цінних паперів, то така послуга несе для банку певні ризики і є змінною. Для зменшення ризиків банки намагаються диверсифікувати свою діяльність, розширюючи обслуговування різноманітних ринкових сегментів, що призводить також і до розширення бази отримання доходів.

Отже, ринок банківських послуг це законодавчо обумовлена система взаємовідносин між його суб'єктами, які складаються в процесі купівлі – продажу ба-

нківських послуг. Невід’ємними атрибутами ринку є його товари – банківські послуги, продавці та споживачі банківських послуг, ціна та канали продажу послуг. Ринок банківських послуг має багато спільного з товарним та фінансовим ринками, але має і свої специфічні особливості. Кількісно оцінити ринок банківських послуг можна за допомогою показників ємності та розміру. Ємність ринку банківських послуг визначається обсягом продажу банківських послуг, а його розмір – кількістю продавців, покупців та спектром послуг, що пропонуються на ринку.

Список літератури:

1. Журавльова Т.О., Ганевич Э.М., Здорікова Т.С. Фінанси: навчальний посібник. – К.: Освіта України. – 2014. – 715 .
2. Ставицький А.В. Умови стабілізації банківської системи України на сучасному етапі // Фінанси України. – №1. – 2015. – С. 47-58.
3. “Про банки і банківську діяльність” Закон України від 20.03.1991 №872-ХІІ – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/872-12>. – Назва з екрану.
3. Про окремі питання діяльності банків [Електронний ресурс] : Постанова від 4 грудня 2008 року N 413 – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/pb08025.html – Назва з екрану.
4. Школьник І.О. Фінансовий ринок України в контексті розвитку світової фінансової системи: монографія. – С.: УАБС НБУ, 2007.

Савастеева О.Н.

кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры экономики и моделирования рыночных отношений

*Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова
г. Одесса, Украина*

Феденко Н.В.

студентка 3 курса, направления подготовки «Финансы и кредит»

г. Одесса, Украина

**ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ
ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ КАЗНАЧЕЙСКОЙ
СЛУЖБЫ УКРАИНЫ**

Государственная казначейская служба – это финансовый орган, на который ложатся функции по кассовому исполнению Государственного бюджета Украины и местных бюджетов. Учитывая полномочия, делегированные этому государственному институту, становится очевидна чрезвычайная актуальность проведения научных исследований в этой сфере. Целью исследований становится поиск возможных путей совершенствования всех направлений функционирования казначейской службы.

Казначейство Украины является центральным органом исполнительной власти и руководствуется в своей деятельности Конституцией, законами Украины, актами Президента и Кабинета министров Украины, приказами Министерства финансов, Положением о Государственной казначейской службе Украины и другими нормативно-правовыми документами.

Казначейство и его территориальные органы в процессе кассового испол-